

SNDVU

Stichting Noodopvang Dakloze Vreemdelingen Utrecht
Palestrinastraat 1 b, 3533 EH Utrecht

Jaarverslag 2011

Stichting Noodopvang Dakloze Vreemdelingen Utrecht

Stichting Noodopvang Dakloze Vreemdelingen Utrecht

Stichting Noodopvang Dakloze Vreemdelingen Utrecht

INHOUDSOPGAVE

1	Inleiding	1
2	Ondersteuning	2
2.1	Cliëntenbestand.....	2
2.2	Huisvesting en leefgeld	3
2.3	Sociaal juridische begeleiding	4
2.4	Voorbeelden	4
2.4.1	Medische problematiek:.....	4
2.4.2	Schrijnendheid.....	5
2.5	Terugkeer en/of buitenschuldprocedures	5
2.5.1	(Voorbereiding) herhaald asiolverzoek.....	5
2.5.2	Procedures Europees Hof en onuitzetbaarheid.....	5
2.5.3	Humanitaire omstandigheden.....	5
2.5.4	Afvallers Generaal Pardon.....	6
2.6	In-, en uitstroom.....	6
2.7	Toelichting in- en uitstroom	7
2.7.1	Status/asiel	7
2.7.2	Aanvraag Artikel 64 Motie Spekman (Spekmanpakket)	7
2.7.3	Terugkeer	7
2.7.4	Met onbekende bestemming vertrokken.....	7
2.8	Overleg en samenwerking.....	8
2.8.1	Kontakten met andere organisaties	8
2.8.2	Met de Gemeente Utrecht	8
2.8.3	Ex-AMA project: Perspectief.....	8
2.8.4	Kontakten met de Dienst Terugkeer en Vertrek (DT&V)	8
2.8.5	Bezoek minister Leers:	8
2.9	Eindverantwoording project Afvallers Generaal Pardon	9
2.10	Europese Terugkeerrichtlijn.....	10
2.11	Visumwet	10
2.12	Strafbaarstelling illegaliteit.....	10
3	Maatschappelijke begeleiding	12
3.1	Woonbegeleiding.....	12
3.2	Spreekuur	12
3.3	Sociale activering	12
3.4	Vrijwilligers en stagiaires	13
3.4.1	Stagiaires.....	14
3.4.2	Vrijwilligersbijeenkomst.....	14
3.5	Gebruik van nieuwe media	14
3.5.1	Website.....	14
3.5.2	Social Media	14
3.5.3	Media/ Interviews/ Reportages/ Onderzoeken.....	14
3.6	Acties.....	15
4	De SNDVU-organisatie	16
4.1	Doelstelling	16
4.2	Bestuur	16
4.3	Team	17
4.4	Vrijwilligers.....	17
4.5	Huisvesting	17
4.6	ICT-faciliteiten.....	18
5	Financien	19
5.1	Overzicht Baten en Lasten t.o.v. voorgaande jaren	19
5.2	Lopende Subsidies en Aanvragen.....	20
6	Verklarende woordenlijst	21

Stichting Noodopvang Dakloze Vreemdelingen Utrecht

1 INLEIDING

Het jaar 2011 was voor de SNDVU een jaar van consolidatie.

Dat klinkt misschien vreemd in een tijdperk waarin verhitte discussies worden gevoerd over het immigratiebeleid van de Nederlandse overheid, een tijdperk waarin schrijnende situaties van vluchtelingen en hun gezinnen de vraag oproepen hoe humaan Nederland is.

Na een onstuimige groei in voorgaande jaren is in 2011 de omvang van de opvang ongeveer gelijk gebleven: Van de faciliteiten van de SNDVU maken dagelijks ongeveer 100 tot 110 mensen gebruik.

Niets is moeilijker dan te voorspellen hoe groot de behoefte aan deze opvang in het Utrechtse is.

Het werk van de SNDVU bestaat eruit, dat aan de ene kant wordt geprobeerd om vluchtelingen te begeleiden naar een status (een verblijfsvergunning) of naar een vrijwillige beslissing om terug te keren naar hun land.

Aan de andere kant dienen zich weer nieuwe mensen aan die tussen de wal van een negatieve beslissing van de IND en het schip van de onmogelijkheid om terug te keren zijn gevallen.

In 2011 vond de Nederlandse overheid dat noodopvang zoals de SNDVU die biedt, niet meer mocht bestaan en dus, omdat die opvang in feite toch bestond, zo snel mogelijk dicht moest.

Minister Leers bezocht in aanwezigheid van de Burgemeester van Utrecht en de verantwoordelijk wethouder in het voorjaar het kantoor van de SNDVU. Daar werd afgesproken dat voor alle cliënten van de SNDVU in een samenwerking van IND, Dienst Terugkeer en Vertrek, Gemeente en SNDVU bezien zou worden of en hoe vastgelopen situaties mogelijk losgetrokken konden worden, een en ander binnen de grenzen van de wet.

Nu, een jaar later, kan niet anders dan gesteld worden dat deze afspraak bijzonder weinig heeft opgeleverd. Helaas is daarmee de feitelijke noodzaak van noodopvang bevestigd.

Ondertussen doen nieuwe cliënten een beroep op ons. We kunnen ze niet altijd helpen, bijvoorbeeld omdat iemand geen of onvoldoende relatie met Utrecht heeft (een eis van de Gemeente Utrecht) of omdat er geen plek is.

En op de achtergrond daarvan: omdat de financiën gelimiteerd zijn en omdat we graag als organisatie flexibel en wendbaar willen blijven.

Toch valt het soms moeilijk om nee te moeten verkopen.

Een verzoek aan de Gemeente Utrecht, waarmee de SNDVU overigens uitstekend samenwerkt, voor een uitbreiding in 2012 tot ca. 130 plaatsen kon om financiële redenen vooralsnog niet worden gehonoreerd.

Net als in de afgelopen jaren moeten we vaststellen dat de behoefte aan noodopvang in Utrecht actueel is.

Een nieuwe regering zal hopelijk meer oog hebben voor de schrijnende situatie waarin onze cliënten verkeren. Alleen het scheppen van ruimte om flexibel te kunnen kijken naar al die verschillende individuele situaties, zal nieuw perspectief aan hen bieden.

Henk Brandt
Voorzitter SNDVU
Mei 2012

2 ONDERSTEUNING

Een kerntaak van de SNDVU is het bieden van bed, bad en brood. De doelgroep bestaat hoofdzakelijk uit alleenstaande mannen, een aantal alleenstaande vrouwen met kinderen en een gezin.

Het cliëntenbestand is in twee groepen te verdelen

- Volwassenen.
Deze groep wordt ook sociaal/juridisch ondersteund door de medewerkers.
- Ex-AMA's
Zijn als minderjarige in Nederland gekomen. Deze groep wordt sociaal/juridisch ondersteund door het Ex-AMA team van Vluchtelingenwerk. De SNDVU is verantwoordelijk voor de opvang, het verstrekken van leefgeld en de woonbegeleiding.

In 2011 onderscheiden we verschillende vormen van ondersteuning.

- Mensen die alleen leefgeld ontvangen.
- Mensen die leefgeld en onderdak krijgen (noodopvang of huur van een kamer).
- Mensen die geld van het COA krijgen, maar in de Noodopvang verblijven.

Om voor ondersteuning door de SNDVU in aanmerking te komen, gelden een aantal criteria (regiogebondenheid, perspectief op een procedure/verblijfsvergunning, actief meewerken aan terugkeer of als er sprake is van een schrijnende situatie). Cliënten worden aangemeld door externe organisaties als Ex-AMA team, Vluchtelingenwerk Nederland, STIL en Stichting Dienstverlening aan Buitenlanders en IOM. De INLIA ⁽¹⁾ beoordeelt de dossiers op de criteria en na toestemming van de gemeente, wordt de cliënt door de SNDVU geaccepteerd.

Samen met de cliënt wordt bekeken welke mogelijkheden/onmogelijkheden er zijn ten aanzien van procedure en eventuele terugkeer. Een belangrijk uitgangspunt bij de begeleiding is de motivatie van de cliënt om zijn huidige situatie te veranderen.

2.1 Cliëntenbestand

In de inleiding zijn al de globale cijfers over 2011 gegeven. De trend was:

- Een algemene toename van het aantal volwassenen.
- Een lichte daling van instroom van Ex-AMA's.
- Een toename van volwassenen in de opvang.
- Een afname van de huur van kamers.
- Een constante groep uit China en Sierra Leone
- Toename van mensen uit Guinee en Somalië

De samenstelling van de groep cliënten begin en eind 2011 is dan als gegeven in de tabel hieronder.

Tabel 1. Samenstelling groep cliënten

1-1-2011	Volw.	Ex-AMA	31-12-2011	Volw.	Ex-AMA
mannen	20	47	mannen	22	46
vrouwen	4	15	vrouwen	6	12
kinderen	2	15	kinderen	2	13
totaal	26	77	totaal	30	71

1 INLIA (International Network of Local Initiatives with Asylumseekers) is een netwerk van geloofsgemeenschappen, lokale kerken behorend tot velerlei denominaties, die zich allemaal hebben verbonden aan dezelfde uitgangspunten. Deze zijn verwoord in het document dat, naar de plaats van ontstaan in 1988, het Charter van Groningen wordt genoemd.

Tenslotte nog een tabel met cijfers over het land van herkomst van de cliënten. Dat ligt nogal verdeeld over de wereld. Duidelijke koplopers zijn de Ex-AMA's uit China (totaal 15 cliënten) en de 15 cliënten uit Sierra Leone. Ook het aantal mensen, afkomstig uit Guinee en Somalië is het afgelopen jaar toegenomen.

Tabel 2. Land van herkomst 31 december 2011

Land	Volw.	Ex-AMA	Land	Volw.	Ex-AMA
Afghanistan	1	1	Kameroen	1	0
Algerije	1	0	Liberia	1	1
Angola	0	6	Niger	0	3
Azerbeidzjan	1	0	Nigeria	1	1
Bangladesh	0	1	Oeigoeristan	1	0
China	1	15	Onbekend	2	3
Congo	0	4	Sierra Leone	5	10
Ethiopië	2	6	Soedan	3	1
Eritrea	1	1	Somalië	5	0
Guinee	1	9	Taiwan	0	1
Irak	1	1	Tibet	1	0
Iran	0	1	Togo	1	3
Jemen	0	2	Uganda	0	1

2.2 Huisvesting en leefgeld

In 2011 beschikt de SNDVU over 21 huizen. Aangezien de vraag om onderdak altijd groter is dan het aanbod, is er niet altijd meteen een plekje beschikbaar in een van de huizen. Afhankelijk van urgentie worden mensen zo snel mogelijk geplaatst. Tot moment van plaatsing ontvangen de mensen alleen leefgeld. In veel gevallen is dit al een goede oplossing. In een enkel geval wordt de huur van een kamer betaald. Er wordt gewerkt met een wachtlijst. De prioriteit wordt bepaald door urgentie, psychische gesteldheid, sociaal netwerk en geslacht.

De medewerkers van de SNDVU streven ernaar de samenstelling in de huizen zo stabiel mogelijk te houden. In principe wonen mannen en vrouwen gescheiden van elkaar. Gezinnen worden apart gehuisvest. Er wordt zoveel mogelijk gestreefd naar een harmonieuze samenstelling van de groep bewoners in de huizen. Hierbij wordt rekening gehouden met afkomst, land van herkomst, leeftijd, geslacht en sociaal/psychische gesteldheid. De opvang is sober en tijdelijk van aard. Met de woningcorporaties zijn afspraken gemaakt met betrekking tot het maximaal aantal mensen in een huis

Tabel 3. Materiële ondersteuning

1-1-2011	Volw.	Ex-AMA	31-12-2011	Volw.	Ex-AMA
leefgeld	5	12	leefgeld	6	10
leefgeld en huisvesting	12	47	leefgeld en huisvesting	20	43
leefgeld en huur	5	7	leefgeld en huur	0	7
huisvesting	4	11	huisvesting	4	11
totaal	26	77	totaal	30	71

De mensen die ondersteund worden door de SNDVU ontvangen per week € 50,- leefgeld voor volwassenen en € 35,- voor kinderen. Daarnaast ontvangen zij een bijdrage van maximaal € 10,- per maand voor sociale activering (sporten, bibliotheek e.d.).

2.3 Sociaal juridische begeleiding

Mensen die in Nederland als vluchteling verblijven en niet in aanmerking komen voor rijksopvang zijn:

- vreemdelingen in procedure op reguliere gronden (vooral aanvraag art. 64, voortgezet verblijf Ex-AMV, verblijf bij kind met verblijfsvergunning en buitenschuld)
- vreemdelingen die wel terug willen keren maar niet kunnen.
- vreemdelingen ter voorbereiding op terugkeer.
- Vreemdelingen ter voorbereiding op een herhaald asielverzoek
- vreemdelingen die vanwege humanitaire redenen noodzakelijke opvang krijgen

Cliënten van de SNDVU hebben uiteenlopende achtergronden zowel cultureel, maatschappelijk als sociaalpsychisch en juridisch.

Veelal speelt een meervoudige problematiek door de lange weg die zij achter zich hebben van jarenlange opvang, uitgeprocedeerd raken, uitzettingen uit AZC's, vreemdelingendetentie, zwerven in de illegaliteit en psychische problemen die niet of laat herkend zijn of ontstaan zijn door het leven in de illegaliteit.

Het uitgangspunt voor opvang is dat er gewerkt wordt op basis van vertrouwen en dat er gewerkt wordt aan een humane en duurzame oplossing. Dit betekent een intensieve begeleiding waarbij plannen steeds bijgesteld worden en waarbij verschillende mogelijkheden onderzocht worden. Zo kan het voorkomen dat mensen die bijvoorbeeld een procedure bij het Europees Hof hebben lopen, ook bezig zijn met de voorbereiding van een nieuw asielverzoek. Een belangrijke voorwaarde voor de ondersteuning is de motivatie van betrokkene: is hij of zij gemotiveerd de situatie te veranderen.

2.4 Voorbeelden

2.4.1 Medische problematiek:

- Mensen met een psychische of psychiatrische aandoening
Vaak zeer kwetsbare mensen die door hun labiele situatie tussen wal en schip zijn gevallen. In de opvang verblijft een aantal mensen met diagnose schizofrenie. Ook wordt een aantal zeer depressieve mensen opgevangen en mensen met post traumatisch stress syndroom. Om tot een goede behandeling en begeleiding te komen, is vooral voor deze groep een stabiele woonsituatie onontbeerlijk. Naast het bieden van deze stabiele woonsituatie onderhoudt de SNDVU contact met de behandelaren van deze mensen. Zo houden we een goed beeld van iemands situatie en kan een juridische procedure beter onderbouwd worden. Daarbij wordt onderzocht of behandeling en medicatie in land van herkomst aanwezig zijn.
- Mensen met medische aandoeningen die zeer gecompliceerd van aard zijn
Een man, afkomstig uit Irak, is getraumatiseerd tengevolge van mishandelingen. Daarbij is ook sprake van blijvend letsel. Deze man krijgt speciale therapie in Ede, een behandelcentrum voor getraumatiseerde dove mensen.
- Opvallend is de grote groep uit Siërra Leone die door de gebeurtenissen in het verleden een oorlogstrauma opgelopen heeft.
Daarbij heeft een aantal van deze mensen een verblijfsvergunning gehad vanwege het toen ingestelde categoriale beschermingsbeleid. Deze vergunningen zijn ingetrokken na het afschaffen van het categoriale beschermingsbeleid inzake Sierra Leone. Het betreft hier mensen die in het bezit waren van een status, huis en werk. Dit zorgt voor een extra trauma en voor het gevoel nergens welkom te zijn. Daarbij is in het verleden weinig aandacht geweest voor de trauma's die in Sierra Leone opgelopen zijn. In 2010 heeft de

IND vaak gesteld dat mensen in Senegal wel behandeling kunnen krijgen. Echter geeft de ambassade van Senegal geen reisdocumenten voor deze mensen af. Ook in 2011 blijft de IND stellen dat behandeling in Senegal mogelijk is.

2.4.2 Schrijnendheid

Het betreft hier mensen die vanwege hun schrijnende situatie een procedure hebben lopen. Bij het bezoek van minister Leers zijn twee mensen als zijnde schrijnend voorgedragen. Het betreft hier o.a. een 50 jarige man uit Nigeria die in 1996 asiel aangevraagd heeft. Betrokkene viel niet onder de pardonregeling omdat hij tijdelijk in een ander land heeft verbleven. Daarbij is sprake van zware medische en psychiatrische problematiek. De man heeft zware diabetes en gezien zijn psychische gesteldheid acht de noodopvang het onverantwoordelijk deze man terug te sturen naar Nigeria. Momenteel wordt nog geprocedeerd op de afwijzing van zijn verzoek.

2.5 Terugkeer en/of buitenschuldprocedures

Een aantal mensen zijn een korte periode opgevangen alvorens terug te keren naar land van herkomst. Er zijn echter ook verschillende landen die niet of moeilijk mensen terug nemen. Denk bijvoorbeeld aan China. Het lijkt vaak op een kat en muis spelletje wat jaren kan duren. Ambassades die toezeggen onderzoeken te doen en verder niets meer van zich laten horen. Beslissingen van de IND die maar op zich laten wachten. In de opvang verblijven mensen die al verschillende malen verbleven hebben in detentiecentra en waarbij het niet gelukt is hen uit te zetten. De SNDVU heeft bijvoorbeeld een man uit Sierra Leone in de opvang. Hij zet al jaren de stappen die hem gevraagd worden te doen door de DT&V, zonder enig resultaat. Ook contacten met de ambassade en het land van herkomst leveren geen resultaat op.

2.5.1 (Voorbereiding) herhaald asielverzoek

Het betreft mensen die in het verleden een asielverzoek hebben ingediend dat afgewezen is. De afwijzingsgrond lag vaak in een gebrek aan bewijs om het vluchtverhaal te onderbouwen. Om een nieuw asielverzoek in te dienen moet sprake zijn van nieuwe feiten en omstandigheden, die bovendien niet eerder naar voren gebracht hadden kunnen worden. Sommige mensen in de opvang hebben inmiddels toch ondersteunende bewijzen (zoals verklaringen van uit het oog verloren bekenden uit land van herkomst) gevonden. Voor anderen geldt dat de Nederlandse overheid een nieuw algemeen standpunt heeft ingenomen (bijvoorbeeld over de kwetsbaarheid van Oeigoeren in een bepaald gebied van China) middels een ambtsbericht. Een vrouw heeft hierop afgelopen jaar een verblijfsvergunning gekregen. In afwachting van huisvesting verblijft ze nog in de opvang.

2.5.2 Procedures Europees Hof en onuitzetbaarheid

Sinds eind 2010 zet de Nederlandse overheid nauwelijks tot geen mensen meer uit naar Somalië. Dit vooral omdat het Europese Hof dit verboden heeft. In ieder geval wordt niemand uitgezet naar Centraal- en Zuid-Somalië. Ook in 2011 is nog niet duidelijk of dit ook zou leiden tot overheidsopvang van deze groep. Tot die tijd verblijven de Somaliërs in de opvang. Een aantal mensen, waarvan de IND stelt dat ze uit Noord-Somalië komen probeert d.m.v. contra-expertises en nationaliteitsverklaringen te bewijzen dat ze uit Zuid-Somalië komen. Hierna kan dan een nieuw asielverzoek ingediend worden.

2.5.3 Humanitaire omstandigheden

Soms is de situatie van mensen zo schrijnend dat er besloten wordt tot opvang, waarna gekeken wordt op een nieuw perspectief. Zo is afgelopen jaar een vrouw uit Eritrea opgevangen. Eind jaren 90 zijn veel mensen vanuit Ethiopië naar Eritrea gedeporteerd. Eritrea wordt wel eens vergeleken met Noord Korea vanwege het dictatoriale overheidsbeleid. Nederland erkent de situatie en stuurt geen mensen naar dit land terug. Omdat de meeste mensen illegaal uitgereisd zijn en daardoor niet in het bezit zijn van identiteitsdocumenten om hun nationaliteit aan te tonen, zegt de IND te twifelen aan de nationaliteit. Ze kunnen vanwege het beleid niet worden teruggestuurd maar krijgen ook geen verblijfsvergunning en komen dan op

straat terecht. Aangezien wij het niet wenselijk achten dat alleenstaanden vrouwen op straat rondzwerven hebben we tot opvang besloten. We proberen met haar alsnog aan bewijzen te komen inzake haar nationaliteit, zodat zij een nieuw asielverzoek in kan dienen.

2.5.4 Afvallers Generaal Pardon

Een aantal mannen is niet in aanmerking gekomen voor het generaal pardon vanwege kort verblijf in het buitenland. Zo zijn bijvoorbeeld een aantal mensen concreet bezig met terugkeer naar land van herkomst, voor een aantal is alsnog een Art.64 procedure opgestart, een man is als schrijnend voorgedragen en een man heeft alsnog een verblijfsvergunning gekregen.

2.6 In-, en uitstroom

Door eerder beschreven redenen zijn zaken niet altijd makkelijk oplosbaar en kunnen mensen soms pas na een jarenlang verblijf uit de opvang. We zien dat er veel procedures lopen waar de IND zelden een positief antwoord op geeft, zoals medische procedures, schrijnende procedures en buitenschuldprocedures.

Tevens zien we dat de vraag voor ondersteuning in 2011 enorm is toegenomen. Helaas moeten wij veel mensen afwijzen.

Tabel 4. In- en uitstroom over 2011

	volwassenen	Ex-AMA's	Totaal
instroom	19	14	33
uitstroom	15	20	35

Tabel 5. Redenen instroom volwassenen

Reden instroom volwassenen	
terugkeer	7
Aanvraag Art.64	3
zwanger	2
Niet uitzetbaar en/of procedure Europees Hof	5
Voorbereiding herhaald asielverzoek	2
totaal	19

Tabel 6. Uitstroom volwassen bewoners 2011

Reden uitstroom	
status/generaal pardon	1
status/asiel	2
terugkeer land van herkomst	5
uitplaatsing AZC/zwanger	2
met onbekende bestemming vertrokken (MOB)	4
detentie	1
totaal	15

Eind 2011 verblijven daarbij nog 2 mensen met een verblijfsvergunning en een man met toekenning Art.64 in de opvang.

Voor cijfers over de' Ex-AMA's verwijzen we naar het jaarverslag van vluchtelingenwerk Utrecht.

2.7 Toelichting in- en uitstroom

2.7.1 Status/asiel

Een vrouw met kind uit Eritrea heeft ter voorbereiding op een herhaald asielerzoek een half jaar in de opvang gezeten. Bij aanmelding in aanmeldcentrum Ter Apel heeft ze meteen een verblijfsvergunning ontvangen. Een man uit Somalië en een vrouw van Oeigoerse afkomst hebben op basis van asiel een verblijfsvergunning gekregen. Zij verblijven in afwachting van reguliere huisvesting nog in de opvang.

2.7.2 Aanvraag Artikel 64 Motie Spekman (Spekmanpakket)

Mensen met een medische problematiek kunnen een aanvraag voor uitstel van vertrek op basis van Artikel 64 Vreemdelingenwet 2000 indienen. Echter geeft de aanvraag op zich geen recht op opvang. Een beslissing op de artikel 64 aanvraag kan maanden op zich laten wachten. In 2010 is door Hans Spekman een motie ingediend die zorgt voor opvang in de tussenliggende periode van aanvraag tot beslissing: Het zogenaamde Spekmanpakket.

In de praktijk blijkt het echter erg lastig te zijn om voor dit 'spekmanpakket' in aanmerking te komen. Vaak wordt de aanvraag snel afgewezen omdat volgens de IND niet alle stukken compleet zijn. Een voorbeeld waarbij wel een Artikel 64 Motie Spekman is toegekend is een Zuid-Soedanese man bij ons in de opvang. Hij lijdt aan een schildklierafwijking, welke in Nederland goed te behandelen is maar in zijn herkomstland alleen in Khartoum, noord Soedan. Aangezien Soedan in 2011 opgesplitst is in twee onafhankelijke staten, is onderzocht of medicatie in Zuid Soedan beschikbaar is. Op basis daarvan is een beroep gedaan op Artikel 64 Motie Spekman. Dit is in december 2011 toegewezen waarna betrokkene door kon stromen naar een AZC.

2.7.3 Terugkeer

In 2011 heeft de SNDVU een aantal mensen intensief begeleid met terugkeer. Dit begon meestal met het duidelijk maken aan mensen dat een legaal bestaan in Nederland geen reële optie (meer) is. Daarbij is veel contact geweest met organisaties als Cordaid (Maatwerk bij Terugkeer) en de International Organisation for Migration: het IOM ⁽²⁾ Ook heeft een cliënt een timmercursus gevolgd bij Stichting Wereldwijd te Eckelrade. Deze man, die al sinds 1998 in Nederland was, is teruggekeerd naar Soedan.

Een aantal mensen is kort voor terugkeer naar land van herkomst opgevangen door de SNDVU. Het betreft hier vier mensen uit Irak en twee mannen uit Burundi. Een van deze mannen is, terwijl hij bezig was met de voorbereiding op terugkeer, opgepakt en in detentie gezet.

2.7.4 Met onbekende bestemming vertrokken

Tijdens de opvang wordt samen met de cliënt bekeken wat de mogelijkheden / onmogelijkheden ten aanzien van procedure c.q. terugkeer zijn. De SNDVU vervult hierin een ondersteunende functie. Soms besluiten mensen toch om de illegaliteit in te gaan. De SNDVU

2 Het IOM is committed to the principle that humane and orderly migration benefits migrants and society. As the leading international organization for migration, IOM acts with its partners in the international community to:

- Assist in meeting the growing operational challenges of migration management.
- Advance understanding of migration issues.
- Encourage social and economic development through migration.
- Uphold the human dignity and well-being of migrants.

ziet dit niet als een oplossing, maar respecteert de keuze die betrokkenen zelf maken. Afgelopen jaar zijn 4 mensen met onbekende bestemming vertrokken. Het betrof hier 2 mannen van Soedanese afkomst, een man uit Sierra Leone en een man uit Irak.

2.8 Overleg en samenwerking

2.8.1 Kontakten met andere organisaties

Maandelijks vindt er een overleg plaats tussen de verschillende hulporganisaties om knelpunten en politieke ontwikkelingen rondom het vreemdelingenbeleid te bespreken. Ook worden vanuit het hulpverlenersoverleg gezamenlijke acties geïnitieerd. Deelnemers aan het overleg zijn Vluchtelingenwerk, STIL ³, Fanga Musow, de Stichting Dienstverlening aan Buitenlanders en Huize Agnes, Omduw en de SNDVU.

2.8.2 Met de Gemeente Utrecht

Er is regelmatig overleg met ambtenaren van de gemeente om de voortgang van de mensen in de opvang te bespreken. Hierbij komen o.a. signalen ten gevolge van het overheidsbeleid, algemene knelpunten en schrijnende dossiers aan de orde.

2.8.3 Ex-AMA project: Perspectief

Oktober 2009 startte het pilotproject van Vluchtelingenwerk voor Ex-AMA's. Primaire taak is het in beeld houden van deze groep. In tegenstelling tot de volwassen bewoners is er voor hen niet altijd een duidelijk perspectief maar door een intensieve begeleiding wordt een nieuw perspectief gecreëerd. Dit betekent dat deze groep over het algemeen langer gebruik maakt van de faciliteiten van de SNDVU. Officieel is het project vanuit de overheid per 1 juli 2011 gestopt. Vanaf deze datum wordt het project gefinancierd door de Gemeente Utrecht.

2.8.4 Kontakten met de Dienst Terugkeer en Vertrek (DT&V)

De contacten tussen de SNDVU en de DT&V zijn in 2011 gecontinueerd. In een driemaandelijks overleg waar ook andere hulporganisaties aan deel nemen worden algemene knelpunten en ontwikkelingen besproken. Daarnaast is er op uitvoerend niveau overleg over de voortgang ten aanzien van terugkeer en buitenschuld. Opvallend hierbij is wel dat de eisen die gesteld worden aan mensen om aan de benodigde papieren te komen steeds verder opgeschroefd worden. Voor een aantal mensen lijkt geen enkele oplossing in zicht.

2.8.5 Bezoek minister Leers:

Op 20 april 2011 heeft de minister voor Immigratie, Integratie en Asiel, de heer Gerd Leers een bezoek gebracht aan de SNDVU. Het bezoek werd tevens bijgewoond door de burgemeester van Utrecht; de heer Aleid Wolfsen, de verantwoordelijk wethouder; de heer Victor Everhardt en het hoofd van de Vereniging van Nederlandse Gemeenten (VNG) en tevens burgemeester van Katwijk; de heer Jos Wienen. Tevens waren enkele mensen van de IND en DT&V, de gemeente Utrecht aanwezig. De minister heeft kennis gemaakt met een aantal mensen uit de opvang en twee hiervan zijn als schrijnend geval voorgedragen. Minister Leers onderstreepte het belang van de opvang en het werk wat hier verricht wordt. Niettemin blijft hij van mening dat de noodopvang gesloten dient te worden.

Als vervolg op het bezoek stelde de minister voor een werkgroep samen te stellen, die de dossiers van de noodopvang opnieuw gaat beoordelen. Uitgangspunt is een oplossingsgerichte werkwijze. In september zijn vier dossiers ter beoordeling voorgelegd en eind december is een start gemaakt met de besprekingen van de overige dossiers. Tot op heden is hier echter nog geen positief resultaat uitgekomen.

³ STIL is een solidariteitsorganisatie voor uitgeprocedeerde vluchtelingen, mensen in (asiel)procedure en migranten zonder papieren die hulp nodig hebben.

2.9 Eindverantwoording project Afvallers Generaal Pardon

Met de afkondiging van het Generaal Pardon in 2007 heeft een groot aantal mensen een verblijfsvergunning gekregen. Een aantal mensen viel echter om uiteenlopende redenen buiten de boot. In Utrecht bleek het te gaan om 102 afgewezen pardonners, die bij verschillende Utrechtse organisaties bekend zijn. Omwille van hen is het ' project Individuele Begeleiding Afgewezen Pardonners' opgestart.

Het project had als doel om de mensen die voor 1 april 2001 asiel hebben aangevraagd maar wegens contra-indicaties geen pardonaanbod hebben gekregen op een duurzame en humane manier te begeleiden naar perspectief voor de toekomst. Hiermee is gepoogd de vicieuze cirkel van leven in de illegaliteit te doorbreken. Het project beoogde een sluitende aanpak voor alle betrokken organisaties.

Op 31 december 2010 kon de eindbalans van het project opgemaakt worden. Van de 29 mensen die bij het begin van het project zijn ingestroomd, waren op de laatste dag van het project nog 13 mensen in een traject. Van deze groep worden 7 mensen ondersteund door de SNDVU.

Hoewel een gedeelte van de deelnemers het project voortijdig verlaten heeft, heeft het project zeker zin gehad. Voor een groep mensen is in het project een nieuw perspectief gecreëerd, en sommigen zijn in beeld gebracht en gebleven terwijl ze anders misschien dieper de illegaliteit in waren verdwenen.

Zo zijn er bepaalde problemen of eigenschappen die op een opvallend groot gedeelte van de deelnemers van toepassing zijn.

- Gesignaleerd kan worden dat over het algemeen de leeftijd van de afgewezen pardonners bij aankomst in Nederland eind twintig, begin dertig was.
- Het overgrote gedeelte had als contra-indicatie: tijdelijk verblijf in het buitenland.
- Bij ongeveer de helft van de deelnemers (namelijk 15 mensen) is sprake van medische en/of psychische problematiek, variërend van depressiviteit tot ernstige trauma's. Verhoudingsgewijs is dit een grote groep. Ook is bij sommigen sprake van psychiatrische problematiek, waarbij vaak geen zelfinzicht in het ziektebeeld is. Juist voor deze mensen is een stabiele woonomgeving onontbeerlijk. Verder is bij een aantal mensen geen diagnose gesteld (omdat bij gebrek aan verblijfsvergunning niet altijd uitgebreid onderzoek wordt verricht). De reguliere hulpverlening geeft minimale zorg, en vaak geen opvang, terwijl deze wel noodzakelijk is (ook in het kader van de openbare orde en veiligheid). Het lijkt er sterk op dat voor deze groep geldt dat zij vanwege deze problematiek in Nederland is gebleven. Tegelijkertijd veroorzaakt deze minimale mogelijkheid tot zorg een stagnatie in de ontwikkeling van hun toekomst, die moeilijk te doorbreken is.
- Voor zover bekend hebben 10 mensen een of meerdere malen in vreemdelingendetentie gezeten variërend van enkele maanden tot ruim een jaar. Uiteindelijk is geen van hen daadwerkelijk succesvol teruggestuurd.

Ten aanzien van het bespreekbaar maken van vrijwillige terugkeer is het goed om rekening te houden met een aantal belangrijke factoren:

- Mensen die lang geïsoleerd van de samenleving leven, kunnen over het algemeen nog moeilijk grip krijgen op hun eigen situatie. Een gebrek aan realiteitsbesef over hun huidige situatie zorgt ervoor dat zelfgemaakte - onrealistische - plannen over de toekomst steeds bijgesteld moeten worden.
- Het is erg afhankelijk van de capaciteiten van betrokkenen of terugkeer bespreekbaar gemaakt kan worden. In hoeverre kan iemand nog zelf plannen maken en deze ook uitvoeren? Kort door de bocht kan gesteld worden dat mensen die het hier redden, een

grotere kans hebben om het bij terugkeer naar land van herkomst ook te redden. Bij hen is het een meer reële optie om terugkeer bespreekbaar te maken.

- Daarbij is terugkeer vaak pas bespreekbaar wanneer voor iemand duidelijk is dat legaal verblijf in Nederland geen reële optie is. Een vaak gesignaleerd realiteitsbesef over de huidige situatie in combinatie met lang verblijf in Nederland bemoeilijkt dit vaak. Anderzijds kun je je afvragen of het bespreekbaar maken van terugkeer nog reëel is.

2.10 Europese Terugkeerrichtlijn

Op 24 december 2008 is door de Europese Unie de Terugkeerrichtlijn gepubliceerd en daarmee in werking getreden. In deze richtlijn zijn afspraken vastgelegd voor alle lidstaten. Maar zij hebben wel enige vrijheid in de manier waarop ze die afspraken in nationale wetgeving vastleggen. Nederland is op dit moment bijna een jaar te laat met het nakomen van de afspraken die vastgelegd zijn in de Terugkeerrichtlijn. Daarvoor is per brief een waarschuwing gegeven door de Europese Unie. De regering heeft daarop gezegd dat zij een wetsvoorstel heeft ingediend waarmee de afspraken uit de richtlijn worden nagekomen, maar dat deze nog door het parlement moeten worden aangenomen.

Het doel van de Terugkeerrichtlijn is: *“De vaststelling van gemeenschappelijke normen en procedures in de lidstaten voor de terugkeer van onderdanen die illegaal op hun grondgebied verblijven”*. De richtlijn bevat bepalingen over vrijwillige terugkeer, uitzetting, vreemdelingenbewaring, inreisverboden, en over rechtsmiddelen tegen deze maatregelen.

2.11 Visumwet

Op 1 november 2011 heeft de Tweede Kamer de Visumwet aangenomen. In dit voorstel wordt geregeld dat illegaal verblijf een reden kan zijn om een verblijfsvergunning te weigeren. In de praktijk wordt dit wetsvoorstel ook wel aangeduid met de slogan ‘eens illegaal, altijd illegaal’. Indien een vreemdeling ooit in Nederland was zonder te voldoen aan de gronden van rechtmatig verblijf, kan hij geen reguliere verblijfsvergunning meer krijgen. Onmogelijk is bijvoorbeeld de weg naar ‘verblijf bij partner’. Wel is een aantal uitzonderingsgroepen aangegeven.

Uitstel van vertrek op grond van medische problemen zal mogelijk blijven, evenals de aansluitende aanvraag voor een verblijfsvergunning op medische gronden. Verder worden alleenstaande minderjarige vreemdelingen van de bepaling uitgezonderd, en eveneens slachtoffers van mensenhandel. Ook zal het mogelijk blijven om een (nieuw) asielverzoek in te dienen.

2.12 Strafbaarstelling illegaliteit

Midden 2011 heeft Minister Leers een wetsvoorstel in de tweede kamer aangekondigd om illegaliteit strafbaar te stellen middels een forse boete (max. € 3.800,-) of de daarbij behorende vervangende hechtenis van maximaal 6 maanden. De strafbaarstelling maakt deel uit van een breed pakket van maatregelen om illegaliteit tegen te gaan. Volgens de coalitiepartijen (in de inmiddels demissionaire regering), die achter het voorstel staan, is illegaal verblijf in meerdere opzichten zeer belastend voor de samenleving. Illegaliteit leidt volgens hen onder meer tot huisjesmelkerij, illegale tewerkstelling en uitbuiting.

Volgens tegenstanders van het voorstel lost het strafbaar stellen van illegaliteit helemaal niets op, maar leidt het wel tot grote problemen en zou het in strijd zijn met het Europees Recht. Je drijft illegalen juist de criminaliteit in als ze helemaal nergens meer terecht kunnen voor hulp. Ook zullen ze bang zijn om bijvoorbeeld aangifte te doen tegen mensenhandelaren. Bovendien kunnen huisjesmelkers en mensenhandelaren met de huidige wetgeving ook al aangepakt worden. Ook ongedocumenteerde die strafbare feiten plegen kunnen nu al worden opgepakt op grond van het Wetboek van Strafrecht.

Waarom dan toch deze wet? Uiteindelijk kwam het hoge woord er uit: vanwege de afschrikkende werking die het volgens Minister Leers zou hebben!

Het wetsvoorstel om illegaliteit strafbaar te stellen ligt eind 2011 nog bij de Raad van State voor advies.

Om meer bekendheid te geven aan deze wetsvoorstellen zijn door het land verschillende acties opgestart. Ook de SNDVU neemt deel aan deze acties.

3 MAATSCHAPPELIJKE BEGELEIDING

Cliënten van de SNDVU hebben uiteenlopende achtergronden, zowel cultureel, maatschappelijk als sociaal/psychisch en juridisch. Veelal speelt een meervoudige problematiek door de lange weg die zij achter zich hebben van jarenlange opvang, uitgeprocedeerd raken, uitzettingen uit AZC's, vreemdelingendetentie, zwerven, leven in de illegaliteit, psychische problemen die niet of te laat herkend zijn of ontstaan zijn door het leven in de illegaliteit. Bij de Ex-AMA's zien we een groep jongeren met weinig toekomstperspectief, die langzaam verdwijnen in een sociaal isolement. Dit geeft spanningen, gevoelens van uitzichtloosheid en onverschilligheid, slecht zelfbeeld, weinig zelfvertrouwen en zelfrespect. Het begeleiden van het samen wonen en het activeren van cliënten is van belang om sociaal isolement, zelfuitsluiting en vereenzaming te voorkomen of te beperken.

3.1 Woonbegeleiding

Vele cliënten zijn gehospitaliseerd waardoor er weinig behoefte lijkt te zijn voor deelname aan sociale activiteiten. Het blijkt moeilijk te zijn voor de bewoners zich daadwerkelijk ergens toe te zetten en als een activiteit buitenshuis plaatsvindt is dit al een grote drempel. Toch is er veel georganiseerd en naast sociaal contact voor de cliënten levert dit draagvlakversterking in de samenleving op, zoals ook onderstaande projecten laten zien. Ook zijn er vrijwilligers gekomen in de vorm van huismentor, huisbezoeker en maatje, die sociale contacten onderhouden met de cliënten waardoor er meer zicht is op de situaties in de huizen.

3.2 Spreekuur

Iedere week is er spreekuur op dinsdagochtend wat gedraaid wordt door een medewerker en een vrijwilliger. Het cliëntenbestand is in tweeën verdeeld zodat een cliënt 1x in de twee weken komt om zijn of haar leefgeld op te halen. Tijdens het spreekuur komen er allerlei vragen. Afgelopen jaar opvallend veel vragen over vergoedingen voor medische kosten. De cliënten van de SNDVU hebben geen recht op een ziektekostenverzekering. Voorheen konden medische kosten in rekening gebracht worden bij het CVZ, behalve tandartskosten, slaapmiddelen, brillen enz. We merken dat steeds meer medicijnen en hulpmiddelen worden uitgesloten door het CVZ. Deze kosten moeten door de cliënten dan zelf betaald worden. Omdat zij daarin niet zelf kunnen voorzien, wordt er meer en meer aanspraak gemaakt op het budget van de SNDVU.

3.3 Sociale activering

De cliënten van de SNDVU mogen niet werken en ook geen studie volgen. Een reguliere daginvulling is daarom niet mogelijk. Veel van hen hebben traumatische ervaringen opgelopen. Daardoor is het juist voor deze groep van groot belang om dagelijkse bezigheden te hebben. Wij stimuleren de cliënten om een sport te beoefenen, op taalles te gaan of vaardigheden en kennis op te doen via het internet. Kortom, activering om een daginvulling te hebben als remedie tegen depressie, of om een basis te leggen voor verdere toekomst. Naast aanmeldingen bij Fit for Free Fitness, zwemles, zumbales en pianoles, is een cliënt door onze bemiddeling als vrijwilliger aan het werk gegaan bij Kringloopcentrum de Arm en een ander kon beginnen als kok bij Resto van Harte. Daarnaast komen de cliënten middels onderstaande activiteiten in aanraking met Nederlandse jongeren. Deze projecten worden veelal aangeboden door de jongeren en hun verenigingen zelf.

- De Stichting Present Utrecht, bemiddelaar tussen vrijwilligersgroepen en mensen die hulp kunnen gebruiken, heeft meerdere groepen vrijwilligers gedurende het jaar aangeboden. De meeste van deze groepen hebben bij de bewoners thuis samen gekookt en gegeten. Echter zijn er ook actieve sportavonden georganiseerd, zoals een voetbalavond waar verschillende cliënten samenkwamen om een potje te voetballen met vrijwilligers. Bij evaluatie van de vrijwilligers zijn vele positieve reacties over het in aanraking komen met deze doelgroep en worden er zelfs vervolgspraken gemaakt.

- In samenwerking met Code-X International hebben we het (in 2010 aangevraagde) EU subsidie programma Youth in Action kunnen uitvoeren onder leiding van een stagiaire. Hiervoor hebben een groep internationale vrijwilligers 2 maanden (van 6 t/m 24 mei 2011) wekelijks een workshop georganiseerd voor de cliënten. O.a. graffiti, breakdance, capoeira en schilderen. De cliënten kregen zo wekelijks iets nieuws geïntroduceerd en er zijn vriendschappen met de deelnemers ontstaan. Dit werd erg positief ontvangen door de cliënten. Iedere week sloot er naast een trouwe groep ook steeds een aantal nieuwe deelnemers aan.
- Christelijke jongeren hebben in het kader van de jaarlijkse KerstoutReach 2 bezoeken georganiseerd waarin een groepje studenten een avond gezelschap heeft geboden aan een mannenhuis waar ze spelletjes hebben gespeeld. Voor een vrouwenhuis is een beautyavond georganiseerd. De studenten hadden door de positieve ervaringen van het jaar ervoor weer contact met ons opgenomen.
- Christelijke studenten van de jongerenafdeling van de ChristenUnie (Perspectief) hebben een brunch verzorgd voor een huis van de SNDVU. De jongeren kwamen met door Albert Heijn gedoneerde boodschappen bij de bewoners thuis. Samen hebben ze dit genuttigd. Naar aanleiding van dit bezoek hebben ze een stuk gepubliceerd op hun website, een politiek manifest geschreven en dit aangeboden aan een aantal burgemeesters. Dit stuk is ook gepubliceerd op de CU website.
- Nieuwjaarslunch
Ieder jaar organiseren we rondom de feestdagen een lunch voor de cliënten. Dit jaar hebben we vanwege de ongunstige kerstperiode gekozen voor een Nieuwjaarslunch. Hiervoor hebben we € 2.000,- gedoneerd gekregen van de Soroptimistclub Zeist e.o. ⁽⁴⁾ en een lunch kunnen bekostigen. Een oud cliënt heeft diverse gerechten bereid. Alle kinderen kregen een kleine traktatie en alle bewoners een Nieuwjaarsgratificatie van € 10,-. Dit was een groot succes! Een van de aanwezige leden van de Soroptimistclub was zo geraakt en hierdoor geïnspireerd voor een vervolg van deze middag. Wij gaan weer een beroep op de club doen voor een bijeenkomst in de zomer van 2012.

3.4 Vrijwilligers en stagiaires

De SNDVU heeft een beperkte hoeveelheid betaalde krachten. Wij richten ons in eerste instantie op de taken die we door de gemeente opgelegd hebben gekregen. Wij realiseren ons dat onze cliënten intensiever en op veel meer terreinen aandacht en ondersteuning kunnen gebruiken. Daarom zetten wij ons in om deze extra taken door vrijwilligers te laten uitvoeren.

Door middel van vacatures bij de Stichting Vrijwilligerscentrale Utrecht, op onze eigen website (www.sndvu.nl) en na deelname aan activiteiten, zijn er diverse vrijwilligers aangetrokken. In 2011 zijn er 5 nieuwe vrijwilligers bijgekomen. In totaal zijn er nu 12 vrijwilligers actief. De werkzaamheden die door de vrijwilligers gedaan worden, zijn wisselend. Er zijn twee vaste vrijwilligers die tweewekelijks een huisbezoek afleggen in alle woningen van de SNDVU. Twee vaste huismentoren voor huizen die extra aandacht en toezicht nodig hebben. Een tweetal vrijwilligers die als maatje een cliënt uit hun sociale isolement halen door buitenshuis dingen te ondernemen. Ook hebben wij een klusvrijwilliger die vaak in de huizen komt voor technische en praktische zaken en die we inzetten bij verhuizingen. Hierbij neemt hij vaak 2 cliënten mee voor wie het ook een vorm van dagbesteding is.

Verder vloeien er vrijwilligers voort uit de projecten waaraan cliënten deelnemen zoals beschreven in het hoofdstuk *Sociale Activering*.

⁴ Soroptimisten zijn vakvrouwen die zich inzetten voor de positieverbetering van vrouwen en kinderen. De Unie maakt deel uit van de serviceorganisatie Soroptimist International en kent een wereldwijd netwerk van bijna 100.000 vrouwen, verspreid over een groot aantal landen in alle continenten. In Nederland zijn in vele steden en regio's clubs gevestigd met tevens een club in Curaçao en Suriname.

3.4.1 Stagiaires

Ook dit jaar zijn er 2 stagiaires bijgekomen van de opleidingen Maatschappelijk Werk en Dienstverlening (MWD) en Sociaal Pedagogische Hulpverlening (SPH). Dit jaar is er gekozen voor tweedejaarsstudenten. De stagiaires zijn twee maal per week werkzaam op kantoor. Ze doen administratieve handelingen en pakken ad hoc werkzaamheden op zoals informatie voor cliënten opzoeken en meedraaien met de spreekuren. Daarnaast begeleiden zij cliënten bij een bezoek aan de specialist, de ambassade, een advocaat of een hoorzitting. Ook zij bezoeken de bewoners in de huizen voor de sociale begeleiding en organiseren zij projecten in samenwerking met Stichting Present.

3.4.2 Vrijwilligersbijeenkomst

Om binding met de vrijwilligers te behouden en hen de gelegenheid te geven om andere vrijwilligers te ontmoeten en te horen waar de medewerkers zich mee bezig houden, hebben we in november een vrijwilligersbijeenkomst georganiseerd. Alle medewerkers en stagiaires hebben zich aan de vrijwilligers voorgesteld, de politieke ontwikkelingen die van toepassing zijn op ons werk werden toegelicht en men kon vragen stellen. Ook werden de vrijwilligers ingelicht over de activiteiten voor het aankomende jaar. Naderhand was er een borrel. Deze bijeenkomst was als zeer prettig en interessant ervaren door zowel de medewerkers als de vrijwilligers. Er zal zeker een vervolg op komen.

3.5 Gebruik van nieuwe media

3.5.1 Website

De website www.sndvu.nl is nu, naast actuele nieuws -en persberichten met de laatste politieke ontwikkelingen, ook uitgebreid met informatie over acties, debatten, symposia, lezingen, films, tv reportages, uitzendingen, petitie's, persoonlijke verhalen en verslagen met foto's van onze georganiseerde activiteiten met cliënten.

3.5.2 Social Media

In het kader van draagvlakversterking binnen de samenleving is er een twitteraccount in het leven geroepen: @SNDVU met als biografie: *Opvang en ondersteuning aan uitgeprocedeerde asielzoekers/ Geen mens is illegaal / Voor humaan asielbeleid / Mensenrechten / Verdraagzaamheid*

Dit account is opgezet om nieuwe mensen te betrekken bij onze belangen en steun te zoeken buiten ons bestaande netwerk, zodat ook zij zich in kunnen zetten voor onze doelgroep en helpen onze idealen te verspreiden. Via dit medium vertellen we over onze werkzaamheden en de problematiek waar we dagelijks mee te maken hebben.

3.5.3 Media/ Interviews/ Reportages/ Onderzoeken

Door de actualiteit waarin ons werk zich bevindt, wordt er een groeiend beroep gedaan op onze expertise betreffende de problematiek en de praktijkverhalen van ons werkveld en de doelgroep. Zo zijn we in 2011 benaderd door o.a. Radio 1, NCRV Altijd Wat en de Evangelische Omroep. Mediaverzoeken voor TV-reportages vinden helaas altijd op korte termijn plaats waardoor we niet altijd gehoor kunnen geven aan medewerking. Waar we wel aan meegewerkt hebben zijn; diverse interviews voor tijdschriften, kleinschalige onderzoeken en een item voor RTV Utrecht.

De vele verzoeken van buitenaf voor onze medewerking aan onderzoeken, essays en afstudeerscripties worden nu geleid via onze website <http://www.sndvu.nl/onderzoeken.html> Hier kan men lezen waar een verzoek aan moet voldoen voordat wij het in behandeling nemen of hier gehoor aan willen geven. Zo kunnen we de vele verzoeken filteren om te kijken of de publicatie of uitzending in ons belang zal zijn. Ook zijn op deze pagina eerdere publicaties terug te lezen.

3.6 Acties

Om aandacht te vragen voor de problematiek van onze doelgroep zijn er ook in 2011 diverse acties, al dan niet in samenwerking met andere hulpverlenersorganisaties, opgezet:

- Op 17 maart 2011 hebben we deelgenomen aan de 2^e editie van de Nacht van de Vervanging. De Nacht van de Vervanging is een actie waarbij bekende en onbekende Utrechters vrijwillig de cel in gaan om zich uit te spreken bijvoorbeeld tegen de wetsvoorstellen die illegaal verblijf strafbaar stellen. Daarna volgde een lezing van Tineke Strik met aansluitend een debat over de gevolgen van strafbaarstelling illegaliteit o.l.v. Cees Grimbergen met o.a. de wethouder Victor Everhardt.
- Tijdens de Europese Week van de Locale Democratie, thema Mensenrechten (10-14 oktober 2011), hebben we vanuit het HVO de Nachtwandeling georganiseerd. Een wandeling onder leiding van een vluchteling langs alle belangenorganisaties om te laten zien waar een uitgeprocedeerde nog terecht kan voor hulp. De wandeling startte bij het AZC Utrecht en ging via de SNDVU, het STIL, de nachtopvang NOIZ, door het park en eindigde in de St. Antoniuskerk in de Kanaalstraat. Bij iedere organisatie kwam een medewerker en een cliënt aan het woord. Voor deze activiteit hebben we een geldprijs van € 1.000,- van de Dienst Maatschappelijke Ontwikkeling van de Gemeente Utrecht in ontvangst mogen nemen. De wandeling heeft nog een maal plaatsgevonden en zal vaker worden ingezet. Wij willen dit aanbieden voor geïnteresseerden.

4 DE SNDVU-ORGANISATIE

4.1 Doelstelling

Het doel van de stichting is in de statuten omschreven als het organiseren van noodopvang voor dakloze veemdelingen die zonder middelen van bestaan zijn. Dit doel tracht de stichting te bereiken door:

- de tijdelijke opvang van vreemdelingen aan de hand van de criteria welke worden getoetst door stichting INLIA in Groningen. INLIA staat voor Internationaal Netwerk van Lokale Initiatieven ten behoeve van Asielzoekers. INLIA is een netwerk van geloofsgemeenschappen en lokale kerken behorend tot velerlei denominaties.
- het organiseren en coördineren van de uitvoering van deze opvang, de samenwerking van vrijwilligers en andere acties;
- het stimuleren van overleg tussen plaatselijke overheden met betrekking tot spreiding van de opvang van dergelijke vreemdelingen;
- het werven van fondsen. De stichting wordt per 1 januari 2010 door de Belastingdienst aangemerkt als Algemeen Nut Beogende Instelling (ANBI);

De stichting is voor het bereiken van haar doel vrijwel volledig afhankelijk van financiële ondersteuning door de gemeente Utrecht.

4.2 Bestuur

De bestuurssamenstelling was per eind 2011 als volgt:

- Henk Brandt, voorzitter
- Frans Middelham, secretaris
- Jos Knaapen, penningmeester
- Hans Beemer, portefeuille personeel
- Paul van der Waal, lid

Alle bestuursleden zijn vrijwilliger. In de loop van het jaar vertrokken twee bestuursleden: Gerard Luiten en Erica Maréchal en kwam er één nieuwe: Paul van der Waal. Het voorzitterschap ging van Gerard over in de handen van Henk Brandt. Gerard was vanaf het begin van de stichting bij de SNDVU betrokken en heeft altijd met heel veel energie en compassie voor de problematiek gewerkt. Erica kon het vrijwilligerswerk bij de SNDVU niet combineren met haar opleiding tot rechter. In de loop van het jaar werd Paul lid van het bestuur. Hij is dominee / geestelijk verzorger & docent ethiek / levensbeschouwing aan de Koninklijke Militaire School KL, gespreksleider / organisator bij Bet Drasha en redacteur van het oecumenisch tijdschrift Open Deur.

Het bestuur vergaderde in 2011 in totaal 8 keer. Twee keer werd overleg gevoerd met ambtenaren van de gemeente Utrecht. Verder was er op onze locatie aan de Palestrinastraat op 20 april 2011 een overleg met de heer G. Leers, minister voor Immigratie, Integratie en Asiel, in aanwezigheid van de burgemeester, de wethouder en ambtenaren. Van de kant van de SNDVU waren er de coördinator, de voorzitter, de secretaris en twee cliënten. Bijzonder was dat, dankzij het mooie weer, het overleg met de minister plaats kon vinden in de voormalige kloostertuin van de parochie. Het doel van de minister was het bespreken van de, in zijn ogen, onwenselijkheid, van de noodopvang. Waar tegenover van de kant van de gemeente werd gewezen op de wettelijke zorgplicht en openbare orde. Bekende thema's in de discussie tussen rijk en gemeente.

Tijdens de vergaderingen behandelde het bestuur de ontwikkelingen in de politiek en de eventuele consequenties daarvan voor de stichting. Veel aandacht was er voor het vervolg van het overleg met de minister. Hij had aangedrongen op het nogmaals bekijken van de

dossiers van de cliënten van de SNDVU. Helaas is het nooit echt tot een uitwerking van de suggestie van de minister gekomen met de betrokken landelijke diensten.

Verder komen aan bod eventuele personele zaken met betrekking tot de medewerkers, zoals werkdruk, functionerings- en beoordelingsgesprekken en de vervulling van vacatures. Het afgelopen jaar vertrokken twee medewerkers waarvoor nieuwe mensen werden aangesteld.

4.3 Team

In 2011 bestaat het team van de SNDVU uit 5 medewerkers (totaal 3,5 fte) die elk vanuit hun achtergrond en ervaring ondersteuning bieden aan de cliënten van de SNDVU.

De leden van het team hebben elk hun eigen taken en verantwoordelijkheden. Om de continuïteit van de begeleiding te waarborgen, is iedereen op de hoogte van elkaars werkzaamheden zodat bij calamiteiten ingesprongen kan worden. Ook draaien de medewerkers, samen met een vrijwilliger, het spreekuur, zodat zij contact met alle cliënten behouden.

Jetty (na haar vertrek Dominique) en Renske (na haar vertrek Rana) zijn verantwoordelijk voor de begeleiding van de juridische dossiers. Hiernaast hebben ze elk hun gespecialiseerde taken.

Marsha is verantwoordelijk voor de woonbegeleiding in de huizen, de intakes van de mensen en de spreekuren. Zij zorgt voor de plaatsingen in de huizen, een goede sfeer en organiseert activiteiten al dan niet in samenwerking met vrijwilligers. Ook is zij verantwoordelijk voor de website van de organisatie.

Percy hield zich bezig met de financiën van de organisatie. Zijn taak is ervoor te zorgen dat iedereen wekelijks zijn leefgeld krijgt en dat alle kosten rondom de organisatie betaald worden. Daarbij is hij verantwoordelijk voor de materiële zaken rondom de huizen. Hij belt de woningstichting als er een nieuw huis aangevraagd moet worden. Hij regelt de vrijwilligers als er weer eens ergens een kraan lekt of een afvoerputje verstopt is.

Het team wordt aangestuurd door Gonnie. Zij is verantwoordelijk voor een goede algemene gang van zaken, brengt verslag uit aan het bestuur en gemeente en onderhoudt overige externe contacten. Ook begeleidt zij een aantal 'moeilijke' cliënten of geeft een vermanend vingertje bij (dreigende) calamiteiten.

4.4 Vrijwilligers

Afgezien van de bestuursleden, kon gedurende 2011 een beroep worden gedaan op een groep van gemiddeld 10 vrijwilligers. Ze zijn inzetbaar als maatje en huismentor, maar ook bij het inrichten van huizen en het installeren van zaken waarvoor technische vaardigheden vereist zijn. Dit laatste dreigt inmiddels een knelpunt te worden waarvoor een oplossing gezocht moet worden. Het inhuren van professionele bedrijven op dit punt is zeer kostbaar. Maar ook zicht op het verstandig en zuinig gebruik van de woningen is van belang in verband met de kosten.

4.5 Huisvesting

De huisvesting van het bureau gebeurt in ruimtes van het voormalige klooster van de Sint Dominicusparochie. Per 1 januari 2011 is de parochie met nog 5 andere parochies opgegaan in het verband van de St. Ludgerusparochie en wordt nu aangeduid als de Locatie Dominicuskerk.

Met 5 medewerkers, soms 2 stagiaires en vrijwilligers, met vaak intensieve gesprekken met cliënten, waren de beschikbare ruimtes feitelijk te krap. Hierin kwam wat lucht doordat vrijgekomen ruimte kon worden gehuurd. Dit biedt de mogelijkheid met name de financieel administratieve werkzaamheden te scheiden van de operationele activiteiten.

4.6 ICT-faciliteiten

In 2011 is volop gebruik gemaakt van de aangeschafte boekhoudkundige software. De penningmeester kan daarmee een actueel inzicht krijgen en houden op de uitgaven in relatie tot de begroting.

Iedere medewerker beschikt over een eigen computer en mailbox. Door stroomlijning van aanpak en vormgeving en door gebruik te maken van een netwerkschijf zijn de werkplekken toch ook uitwisselbaar. Van de bestanden op de netwerkschijf wordt elke avond een backup gemaakt. Deze backup wordt op zijn beurt weer gebackuppeld naar een centrale voorziening bij de KPN.

Zoals vorig jaar gemeld, werd onderzoek verricht naar de beveiliging van de eigendommen van de SNDVU, onder andere naar aanleiding van een inbraak in het verleden. Ook de veiligheid van de medewerkers was daarin een te onderzoeken aspect. Het bleek niet mogelijk op een betaalbare manier, gelet op het veelzijdige gebruik van het pand, een goede, passende oplossing te vinden.

Soms komt het voor dat er slechts één medewerker aanwezig is. In dat geval is het niet altijd wenselijk één of meerdere cliënten te woord te moeten staan. Om die situatie te kunnen beoordelen, wordt gebruik gemaakt van een camera met zicht op de deur en de persoon die aanbelt. Het beeld daarvan is op elke computer op te roepen.

De ICT-faciliteiten worden in eigen beheer onderhouden, waardoor de daaraan verbonden kosten zeer laag zijn.

5 FINANCIEN

5.1 Overzicht Baten en Lasten t.o.v. voorgaande jaren

Hieronder vindt u een overzicht van de baten en lasten van de SNDVU in 2011. Grote wijzigingen ten opzichte van 2010 worden onder deze tabel toegelicht.

Tabel 7: Overzicht Baten en Lasten

	2011	2010
Baten (subsidies)	€607.495	€743.946
<i>Activiteitenkosten</i>	€ 368.158	€ 365.346
Bruto-omzetresultaat	€239.337	€378.600
<i>Personeelskosten</i>	€ 211.018	€ 189.412
<i>Afschrijvingen</i>	€ 1.281	€ 1.281
<i>Huisvestingskosten</i>	€ 10.405	€ 12.518
<i>Kantoorkosten</i>	€ 5.821	€ 4.773
<i>Algemene kosten</i>	€ 17.496	€ 20.295
Som der lasten	€246.021	€228.279
<i>Netto Omzet-resultaat</i>	€-6.684	€ 150.321
<i>Rentebaten</i>	€ 5.407	€ 5.432
<i>Rentelasten</i>	€ 1.520	€ 1.241
Resultaat	€-2.797	€154.512

Het landelijke Ex-AMA project Perspectief zorgde er in 2010 voor dat de baten van de SNDVU hoger waren dan ooit. Toen het landelijke project afliep, stopte daarmee ook de financiering. De cliënten van dit project worden ook na het aflopen ervan in april 2011 nog door de SNDVU begeleid.

De activiteitenkosten van de SNDVU zijn nagenoeg gelijk gebleven. Toch zijn er enkele ontwikkelingen te signaleren. Waar 2010 een jaar was met veel wisselingen op het gebied van huisvesting voor onze cliënten, was 2011 een 'rustiger' jaar. De kosten gemoeid met het inrichten en woonklaar maken van woonruimte zijn in 2011 met 73% gedaald naar €7.083,-. De in 2010 in gebruik genomen woningen waren niet allemaal even goed: sommige nieuwe woningen kenden een fors hoger energiegebruik dan afgestoten woningen. Dit was goed voor een stijging van 51,7%. In 2012 zal de SNDVU zich meer focussen op het terugdringen van energieverbruik.

In 2011 heeft de SNDVU meer leefgeld uitgekeerd dan in voorgaand jaar (+14%). In 2010 liep het aantal Ex-AMA's in het kader van het project Perspectief op van 26 naar 77. Een groot deel van deze cliënten ontvangt op dit moment nog steeds leefgeld.

De in 2010 ingezette lijn om onze cliënten meer sociaal te activeren met gebruik van vrijwilligers is in 2011 doorgezet. De uitgekeerde vrijwilligersvergoedingen zijn fors hoger dan voorgaande jaren. Daarnaast hebben wij in 2011 meer personele inzet nodig gehad om de SNDVU draaiende te houden, zoals reeds verwacht in jaarverslag 2010. Een direct effect van het meer 'zelf' doen op het gebied van administratie heeft geleid tot meer personeelskosten; dit wordt gecompenseerd door een kostendaling in 'Algemene kosten'. Wij verwachten dat dit effect in 2012 nog zichtbaarder zal worden.

5.2 Lopende Subsidies en Aanvragen

De Gemeente Utrecht heeft gedurende het jaar 2010 ons activiteitenplan voor 2011 getoetst aan haar beleid en besloten voor 2011 subsidie te verlenen.

In 2011 ontving de SNDVU € 531.275,- (dossiernummer 0000008642) voor het bieden van noodopvang aan asielzoekers. Vanuit 2010 volgt een gedeeltelijke subsidie met een totaal van € 29.225,- (dossiernummer 0000008610) waarvan € 26.976,92 ten gunste van 2011 kwam. Als laatste ontving de SNDVU in 2011 een bedrag van € 43.421,05 (dossiernummer 09.017813) voor het bieden van opvang en leefgeld aan de groep Ex-AMA's in het kader van het landelijk experiment steunpunten Perspectief, onderdeel van een subsidie van 01 oktober 2009 t/m 01 april 2011.

Voor 2012 heeft de Gemeente Utrecht € 560.500,- beschikbaar gesteld (dossiernummer 11.109.093). Deze subsidie loopt over de periode 01-01-2012 t/m 31-12-2012. De beschikking is niet conform de aangeleverde begroting van de SNDVU, omdat het financiële plafond van de Gemeente Utrecht ontoereikend bleek. De SNDVU zal in 2012 rekening moeten houden met deze lagere beschikbaar gestelde subsidie.

6 VERKLARENDE WOORDENLIJST

Art.64	beschrijft medische noodzaak om (kortdurend) in Nederland te verblijven, wegens onmogelijkheid te kunnen bijv. door zwangerschap etc.
AZC	asielzoekerscentrum
COA	Centraal Orgaan opvang asielzoekers (www.coa.nl)
DT&V	Dienst Terugkeer en Vertrek (www.dienstterugkeerenvertrek.nl)
Ex-AMA	Alleenstaande Minderjarige Asielzoeker
GG&GD	Gemeentelijke Geneeskundige en Gezondheidsdienst (www.utrecht.nl)
IND	Immigratie- en Naturalisatiedienst (www.immigratiedienst.nl)
INLIA	International Network of Local Initiatives with Asylumseekers (www.inlia.nl)
IOM	International Organization for Migration (www.iom.int)
LOS	Stichting Landelijk Ongedocumenteerden Steunpunt (www.stichtinglos.nl)
MOB	met onbekende bestemming vertrokken
ROC	Regionaal Opleidingen Centrum (www.rocmn.nl)
SDB	Stichting Dienstverlening aan Buitenlanders (www.sdb-utrecht.nl)
STIL	Solidariteitsorganisatie voor uitgeprocedeerde vluchtelingen en migranten (www.stil-utrecht.nl)
VBL	Vrijheid Beperkende Locatie (www.dienstterugkeerenvertrek.nl/organisatie/locaties)
VNG	Vereniging van Nederlandse Gemeenten (www.vng.nl)

